

Sygn. akt III Cz 1125/16

POSTANOWIENIE

Dnia 4 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia: SO Tomasz Pawlik

Sędziowie: SO Leszek Dąbek

SO Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzycielki H. P.

przeciwko dłużnikowi M. C. (C.)

o egzekucję świadczenia pieniężnego

w przedmiocie skargi dłużnika na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) A. M. (1) z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt Km 2572/13

na skutek zażalenia komornika

na punkty 1 i 2 postanowienia Sądu Rejonowego w (...)

z dnia 22 kwietnia 2016 r., sygn. akt I Co 2333/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Cz 1125/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 22 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w (...)– Z. zmienił punkt 2 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) A. M. (1) z 7 grudnia 2015 roku, sygn. akt Km (...) w ten sposób, że w miejsce wyrażenia „opłatę egzekucyjną od uregulowanej przez dłużnika świadczenia ustalić na kwotę 15520,24 zł, powiększoną o należny podatek VAT w wysokości 3569,66 zł” wstawić wyrażenie „opłatę egzekucyjną od uregulowanego przez dłużnika świadczenia ustalić na kwotę 5200 zł, powiększoną o należny podatek VAT w wysokości 1196 zł” (pkt 1); zmienił punkt

3 postanowienia tegoż Komornika Sądowego w ten sposób, że kwotę 19089,90 zł, do zapłaty której wezwano dłużnika obniżył do kwoty 6396 zł (pkt 2); oddalił skargę dłużnika w kwestii naliczenia podatku VAT przez komornika (pkt 3); zasądził na rzecz dłużnika od wierzyciela 100 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego (pkt 4). W uzasadnieniu wskazał, że wyegzekwowane świadczenie, opisane w art. 49 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji, to wyłącznie świadczenie wyegzekwowane przez komornika, a nie jest nim świadczenie spełnione do rąk wierzyciela bezpośrednio przez dłużnika nawet w toku postępowania egzekucyjnego. Dlatego też podstawą ustalenia opłaty stosunkowej powinien być art. 49 ust. 2 tej ustawy. Jednocześnie Sąd Rejonowy ustalił i ocenił, że komornicy sądowi powinni od 1 października 2015 roku naliczać podatek od towarów i usług, a

uzyskane przez komornika opłaty nie mogą być przeznaczane na inny cel niż pokrycie ogólnych kosztów działalności egzekucyjnej. Dlatego też Skarb Państwa nie powinien z tej opłaty pobierać podatku od towarów i usług, ale do ustalonej opłaty egzekucyjnej powinien być doliczony ten podatek. O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie w części dotyczącej zmiany podstawy prawnej ustalenia opłaty egzekucyjnej oraz jej wysokości, a więc co do punktów 1 i 2 - złożył komornik. Zarzucił mu naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 49 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji poprzez przyjęcie, że w sprawie nie zostało wyegzekwowane świadczenie należne wierzycielowi oraz art. 49 ust. 2 tej ustawy polegające na przyjęciu, że w sprawie pozostało do wyegzekwowania świadczenia należne wierzycielowi. Jednocześnie zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego - art. 233 k.p.c. - polegające na naruszeniu zasad doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania poprzez przyjęcie, że w sprawie pozostało do wyegzekwowania świadczenia należne wierzycielowi wbrew treści jego pism składanych w toku postępowania, a w szczególności na pominięciu stanowiska wierzyciela wyrażonego w piśmie z 9 grudnia 2015 roku, a to poprzez wadliwą subsumcję stanu faktycznego do normy prawa materialnego art. 49 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji. Swoje stanowisko komornik obszernie uzasadnił.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 770 k.p.c. dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Zgodnie z treścią art. 43 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 790 – zwana dalej u.k.s.e.) za prowadzenie egzekucji i inne czynności wymienione w ustawie komornik pobiera opłaty egzekucyjne. Z kolei zgodnie z art. 49 ust. 1 u.k.s.e. w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższą niż 1/10 i nie wyższą niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Opłata w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania jest przewidziana na mocy art. 49 ust. 2 u.k.s.e. - [nawet przed zmianą mocą ustawy z 8 listopada 2013 roku o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. poz. 1513)] - w przypadku umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 k.p.c. - również i w tym przypadku opłata nie może być niższa niż 1/10 i nie wyższa niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego (po zmianie mocą ustawy z 8 listopada 2013 roku o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji – nie niższa niż 1/20).

W rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której w toku skutecznie wszczętego postępowania egzekucyjnego dłużnik dokonał dobrowolnego zaspokojenia roszczeń wierzycielki z pominięciem organu egzekucyjnego. Wprawdzie w literaturze przedmiotu brak ustawowej definicji wyrażenia „świadczenia pozostałego do wyegzekwowania”, tym niemniej chodzi tu o wartość świadczenia, które pozostawałoby do wyegzekwowania, gdyby nie doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 29 października 2009 r., sygn. akt III CZP 82/09, OSNC z 2010 r., nr 5, poz. 67, której argumentację Sąd Okręgowy w pełni przyjmuje za własną, por. także uchwałę Sądu Najwyższego z 12 lutego 2009 roku, sygn. akt III CZP 142/08, OSNC z 2009 r., nr 12, poz. 63, w której podkreślono, że spełnienie świadczenia przed dłużnika bezpośrednio wierzycielowi w toku wszczętego wcześniej postępowania egzekucyjnego oznacza, iż to nie działanie komornika doprowadziło do zaspokojenia wierzyciela, bo skutek taki został osiągnięty z uwagi na pozaegzekucyjną czynność samego dłużnika). Oznacza to, że również świadczenie spełnione przez dłużnika poza postępowaniem egzekucyjnym wchodzi w zakres świadczenia pozostałego do wyegzekwowania w rozumieniu art. 49 ust. 2 zd. 1 u.k.s.e. Powyższe stanowisko zostało także zaaprobowane w wypowiedziach doktryny prawniczej. Wskazuje się, że przez „wyegzekwowane świadczenie”, o którym mowa w art. 49

ust. 1 u.k.s.e. należy rozumieć wyłącznie świadczenie wyegzekwowane przez komornika, a takim nie jest świadczenie spełnione do rąk wierzyciela. W takim przypadku dalsze prowadzenie egzekucji jest bezprzedmiotowe i zaspokojony wierzyciel winien złożyć wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c., zaś podstawą ustalenia przez komornika opłaty stosunkowej będzie wówczas art. 49 ust. 2 u.k.s.e. (por. A. Marciniak: Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji. Komentarz, Warszawa 2010 r., s. 261 – 262, J. Świczkowski: Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji, Warszawa 2012 r., s. 256 – 257).

W oparciu o złożony przez wierzycielkę wniosek komornik umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie, zaś dobrowolna zapłata egzekwowanej należności bezpośrednio do rąk wierzycielki niewątpliwie uprawniała go do pobrania od dłużniczki opłaty stosunkowej. Przy czym jednak z uwagi na podstawę umorzenia postępowania egzekucyjnego w rozpoznawanej sprawie (art. 825 pkt 1 k.p.c. - na wniosek wierzycielki) jej wysokość kształtować się musi nie na poziomie 15%, lecz 5% świadczenia pozostałego do wyegzekwowania.

Powyższe wskazuje, że nie doszło do naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów postępowania oraz materialno prawnych podniesionych w zażaleniu.

Dlatego też zarzuty zażalenia są bezzasadne.

Należy jedynie podkreślić, że zdaniem Sądu Okręgowego opłata egzekucyjna nie może być powiększana o podatek od towarów i usług (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 7 lipca 2016 roku, sygn. akt III CZP 34/16), natomiast podwyższenie tej opłaty o taki podatek nie stanowiło przedmiotu zaskarżenia, a jej obniżenie w tej części stanowiłoby naruszenie zakazu uregulowanego w art. 384 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c. Dlatego też bliższe wywody na ten temat są zbędne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c., należało orzec jak w sentencji.

SSO Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek